

**Kivonat Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének
2017. szeptember 21. napján tartott ülésének jegyzőkönyvéből:**

154/2017. (IX.21.) számú határozat

Tárgy: A II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár Stratégiai Tervének jóváhagyása

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése megtárgyalta a „**Javaslat a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár Stratégiai Tervének jóváhagyására**” című előterjesztést és az alábbi határozatot hozza:

1./Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése jelen határozat melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár 2017. és 2020. év közötti Stratégiai Tervét.

Felelős: Polgármester
Végrehajtásért felelős: Humánszolgáltatási Osztály
Határidő: azonnal

2./ Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése felhatalmazza a polgármestert a határozat melléklete szerinti 2017. és 2020. év közötti Stratégiai Terv aláírására.

Felelős: Polgármester
Végrehajtásért felelős: Humánszolgáltatási Osztály
Határidő: azonnal

k.m.f.

**Dr. Alakszai Zoltán sk.
jegyző**

**Dr. Kriza Ákos sk.
polgármester**

A kiadmány hitelül

kiadó

3530 Miskolc, Görgey Artúr u. 11.

Tel: 46/503-120, Fax: 46/340-448

E-mail: rakoczi@rfmlib.hu, Internet: www.rfmlib.hu

A II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár Stratégiai terve

2017-2020

A stratégiai terv a határozati javaslat melléklete

Készítették a MIT tagjai:

Bede Katalin

Bereiné Vasas Andrea

Bokrosné Stramszky Piroska

Csernikovics Gréta

Dr. Prokai Margit

Fülöpné Ondok Zsuzsa

Jakabné Csizmár Ágnes

Miklós Katalin

Pálfi Erika

Soltész Ágnes

Varga Gábor

Miskolc,

Módosítva: 2017. május 2.

Tartalom

Tartalom.....	1
Bevezető	2
I. A stratégiai terv célja.....	2
II. Helyzetkép, eddigi eredmények.....	3
III. PGT'TJ – Makrokörnyezet elemzése	5
III.1 Politikai tényezők	5
III.2 Gazdasági tényezők.....	5
III.3 Társadalmi tényezők	6
III.4 Technológiai tényezők.....	6
III.5 Jogi környezet.....	6
IV. Helyzetelemzés/Swot analízis	7
V. Jövőkép.....	9
VI. Küldetésnyilatkozat	9
VII. Alapvető célok és kulcsfontosságú beavatkozási területek	10
1. cél	10
2. cél	10
3. cél	11
4. cél	12
5. cél	12
6. cél	13
7. cél	14

Bevezető

A könyvtár 2014-2020-ig terjedő időszakra vonatkozóan elkészítette stratégiai tervét. 2013-tól a MIT irányításával folyamatosan dolgozott azon, hogy bevezesse a minőségirányítási rendszert, szolgáltatásait ezzel összhangban működtesse. Munkánk eredményeként 2016-ban a Minősített Könyvtár címre beadott pályázatunk sikeres lett, így a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár 2017. január 22-én megkapta a szakmai elismerést. A minőségirányítási munka eredményeként a szemléletünkben és időközben a társadalmi környezetünkben bekövetkezett változások indokolják Stratégiai tervünk módosítását. Tevékenységünk folyamatos értékelése, a változásokhoz való igazodás indokolja a rövidebb ciklusra bontott tervezést és megvalósítást.

I. A stratégiai terv célja

Az intézmény alapvető feladatának tekinti, hogy Minősített Könyvtár kitüntetett címmel rendelkező szervezetként megfeleljen a társadalmi elvárásoknak, a növekvő és változó igényeknek, minőségi követelményeknek.

A Minősített Könyvtár cím a következő ciklusban arra kötelez bennünket, hogy megtartsuk a szolgáltatások eddig elért minőségét, innovatív megoldásokkal javítsunk szolgáltatási képességeinken, növeljük a környezetünkben élő, szolgáltatásainkat igénybe vevők számát. Célunk, hogy használóink, könyvtárlátogatóink minél nagyobb arányban közelítsék meg a körülöttünk élő lakosság számát. Céljaink része, hogy a szolgáltatásainkat igénybe vevők elégedettsége, komfortérzete javuljon, szolgáltatásainkkal hozzájáruljunk a kultúra identitáserősítő, megtartó erejéhez, a minőségi élethez.

A korábbi, hosszú távú stratégiai terv rövidebb ciklusra való bontásával a változások gyorsabb követését, a kisebb időszakokra való átfogó rálátást, a beavatkozások folyamatos, aktuális ütemezésének kezelhető megvalósítását kívánjuk elérni.

Az előző ciklusban, 2013-2016 között a 2013. január 1-jétől új szervezeti formában működő intézményben sikerült az egységes gyűjteményszervezés kialakítása, a közös katalógus kiépítése, a használók kényelmét figyelembe vevő ún. „egykapus” szolgáltatási rendszer kialakítása a város területén. A megyei és a városi feladatok és szolgáltatások tekintetében a stratégiai terv alapján rendszerszerű, tervszerű, folyamatos beavatkozásokat igénybe vevő működést, a minőségi szolgáltatások további javítását kívánjuk elérni.

A MIT 2013 óta tartó sikeres működése, a munkatársak minőség melletti elkötelezettségének kiterjesztése és további erősítése, a következő 2017-2020-as ciklusban a MIT Stratégiai és cselekvési tervével összehangoltan valósul meg.

A tervezett stratégiai ciklusban tovább fejlesztjük munkatársaink körében a minőségi szolgáltatások melletti elköteleződést és annak tudatosabb alkalmazását, a minden folyamatra kiterjedő értékelő elemzések és szükséges beavatkozások megvalósítását.

Az intézmény a stratégiai terv módosításával a megváltozott körülményekhez alkalmazkodó és gyorsan reagáló, folyamatos innovációra képes, szakmailag elismert szervezetként folytatja tevékenységét.

II. Helyzetkép, eddigi eredmények

Történelmi előzmények

A 20. század első felében a nyilvános könyvtári feladatokat a Borsod-Miskolci Múzeum Könyvtára, majd a Miskolci Közkönyvtár látta el a városban.

A II. világháborút követően 1952-ben a városi, körzeti és műszaki könyvtár összeolvadásával alakult meg a megyei könyvtár, amely a városi és megyei feladatokat együtt látta el.

1960 januárja és 2012 decembere között a megyei könyvtárból kivált városi fiókhálózat és a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár egymás mellett, a városi feladatok ellátásában párhuzamosan működött.

A 2013. január 1-től a Kulturális törvény módosításával vált ismét lehetővé, hogy a két, alapjaiban és gyűjteményében történetileg is szorosan összetartozó és jelentős részben azonos közönséget szolgáló könyvtári tevékenység újra egyesüljön, és megerősödő szolgáltatásokkal álljon a használók, a megye és a város rendelkezésére.

Hosszú idő óta indokolta ezt a közös gyűjteményi örökség is, amely több mint száz éves múltjával folyamatosan szolgálja a megyei és városi közönséget.

Egységes szolgáltatások kialakítása

A könyvtár folyamatosan igyekszik lépést tartani a technikai, informatikai fejlődéssel, a használói igények változásával.

A rendszerszerű gondolkodásnak, fejlesztésnek köszönhetően az összevont intézmény informatikai rendszere rövid időn belül egységessé vált a könyvtári munkafolyamatok minden területén. A megyei ellátás, a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer is a Corvina rendszer kiterjesztésével működik, számos könyvtár és szolgáltató hely csatlakozásával, intézményünk által biztosított szerverparkkal, szakmai és távfelügyelettel.

A megyei és városi könyvtár 2017-ben Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 318 településen, Miskolcon 7 fiókkönyvtárban és a belváros Görgey úti központi épületében, várja szolgáltatásaival látogatóit. Intézményünk az összes városi telephelyét tekintve mintegy 7248 m²-en teljesít könyvtári szolgálatot, a 7248 km²-es megye területén élő valamennyi lakos, potenciális olvasó, könyvtárhasználó számára.

A központi épületben Zenemű-, média- és hangtár, a Szabó Lőrinc Könyvtár idegen nyelvű gyűjteménye, a Petőfi Sándor Könyvtárban gazdag dia és fotóanyagot tartalmazó diósgyőri helytörténeti gyűjtemény, a József Attila Könyvtárban képzőművészeti gyűjtemény, a Tompa Mihály Könyvtárban DVD állomány, a vakok és gyengénlátók számára hangoskönyv gyűjtemény áll a használók rendelkezésére.

A megyei és városi könyvtári hálózatban kiemelt fontosságú a gyermekek és 14 év alatti tanulók ellátása. A központi épületben a felnőtt szolgáltatásoktól elkülönülő Gyermekkönyvtár, a diósgyőri Petőfi Sándor Könyvtárban és a József Attila Könyvtárban önálló Gyermekrészleg várja a legkisebbeket és a tiniket.

A könyvtár tagja az Országos Dokumentum-ellátási Rendszernek, amely könyvtárközi kölcsönzés keretében országos hatókörrel képes a könyvtárhasználók egyedi igényeit, kéréseit teljesíteni.

Az összevont intézmény valamennyi könyvtári helyszíne gazdag programokkal, rendezvényekkel várja látogatóit, közösségi szintérenként működve szolgálja hatókörében a kultúra terjesztését.

A hagyományos közönségkapcsolatok (író-olvasó találkozók, könyvbemutatók, kiállítások, ismeretterjesztő előadások, kézműves foglalkozások, internet-, könyvtárhasználati és nyelvi klubok) mellett egyre nagyobb szerep hárul az elektronikus kampányok, akciók, vetélkedők és versenyek szervezésére, melyeknek jelentős része pályázati források támogatásával valósul meg.

Kiemelten fontosnak tartja az intézmény a szociálisan és egészségileg hátrányos helyzetűek megszólítását, számukra közösségi programok, találkozási lehetőségek biztosítását, kedvezményes beiratkozással a könyvtárhasználatot.

Könyvtárunk továbbképzéseket szervez és iskolán kívüli felnőttoktatási tevékenységet is folytat: OKJ-s segédkönyvtáros tanfolyamunk a könyvtáros szakmai ismeretek elsajátítását teszi lehetővé a megyében és a megyén kívül is, a régióban dolgozó könyvtári munkatársak számára.

Együttműködő partnereinkkel, közgyűjteményekkel, óvodákkal, közoktatási és felsőoktatási intézményekkel, egyházi és civil szervezetekkel való kapcsolataink a megyei és városi közönség célzott szolgáltatását hivatott ellátni.

Az összevont intézmény számára kiemelkedő és kulcsfontosságú feladat a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében a települési könyvtári ellátás biztosítása a megye teljes területén. Borsod-Abaúj-Zemplén megye az ország második legnagyobb területű és legtöbb településsel rendelkező megyéje, változatos földrajzi adottságokkal és településszerkezettel. A 660.549 fős lakosság (2016. január 1.) 358 településen, egy megyei jogú városban és 28 városban él. Az aprófalvas (500 fő alatti lélekszámú) települések aránya 34,4%, a kedvezményezett települések száma: 221 (61,73%). A megyei könyvtár 318 településsel kötött megállapodást könyvtári szolgáltatás biztosítására a 2017-es évre.

Teljesítmény és mutatók változásai

A 2013-2016 között elért eredmények mind a forgalmi adatok, mind a gazdasági mutatók és a teljesítménymutatók tekintetében is folyamatos pozitív változásokat mutatnak.

A statisztikai adatok szerint a regisztrált használók száma az előző ciklusban a 2013-as 25.761 főről a ciklus végére, 2016-ra 28.312 főre emelkedett, csaknem 10%-os növekedést mutatva.

Országos viszonylatban is kiemelkedő a könyvtárközi kölcsönzések aránya és növekedési mértéke, amely a 2013-as 6.874 teljesített kérésről 2016-ra 10.762 kérésre nőtt, több mint 56%-kal emelkedett.

A könyvtár által a városban szervezett rendezvények, könyvtári programok résztvevőinek a száma a 2013-as 38.402 főről 2016-ra 44.832 főre (16%-kal) növekedett.

A könyvtári gyűjtemény nagysága évente a város területén közel 20 ezer dokumentummal, a megye területével együtt közel 50 ezer dokumentummal növekszik az állami és fenntartói támogatásoknak köszönhetően, valamint a megye nagyságával összefüggésben. A gyűjtemény minőségi értékét a mintegy 20 ezer db-os helytörténeti, a több mint 36 ezer db-os muzeális és az 57 ezer db-ot meghaladó idegen nyelvű különgyűjtemények gazdagítják.

Az alapterületi ellátottság 100 lakosonként 4,5 m², amely az ezredfordulós országos átlaggal azonos adatot mutat. A könyvtár dolgozóinak jóváhagyott létszáma a 2013-as 96 főről 2016-ra 101 főre emelkedett (+5%).

A gazdasági mutatók között mind a makrogazdasági, mind a költséghatékonysági mutatók tendenciája kedvező változási irányokat mutat. Az éves ráfordított költségek aránya a közbeszerzéseknek, az ezáltal elért kedvező dokumentum átlagáraknak köszönhetően csökkenő költségeket, emelkedő hatékonyságot mutat.

Több mint 2%-kal nőtt a piaci térfoglalás aránya a potenciális használók körében, a 2013-as 15,8%-ról 17,9%-ra emelkedett.

A mutatók adatai és tendenciái igazolják az előző ciklusban elért eredményeket, amelyek mögött a minőségi szolgáltatásokra való törekvés, a MIT és valamennyi munkatárs teljesítménye összeadódva jelenik meg.

III. PGTITJ – Makrokörnyezet elemzése

III.1 Politikai tényezők

- Az Európai Unió különös hangsúlyt fektet az európai információs társadalom fejlesztésére és támogatására;
- Az állam támogatja a digitális írástudás széleskörű terjesztését, az IKT használatát, az EU konform szolgáltatások kialakítását (e-Magyarország Pontok, elektronikus ügyintézés, Kormányzati portál, Digitális Jólét Program, Digitális Város Program, Miskolc), az uniós gyakorlattal harmonizáló jogi szabályozást;
- Az ágazati irányítás modernizációs stratégiája korszerű jövőképet és cselekvési programot határoz meg a könyvtárak számára (minőségfejlesztés, érdekeltségnövelő támogatás, Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer, ODR, akkreditált képzések kínálata stb.);
- A kulturális alapellátás kiterjesztése a könyvtári intézményhálózat szerepének erősödésével jár együtt;
- Az aktuális országos és helyi pártpolitikai helyzet, a választások ciklikussága hatást gyakorol a könyvtárak működésére;
- Az intézmények összevonásának országos elterjedése veszélyeztetheti a könyvtárak önálló szakmai tevékenységét;
- Az ágazati irányítás szakmapolitikai helyzete meghatározza a könyvtári terület működését és fejlődését;
- A nyilvános könyvtárak szolgáltatásai a kulturális alapellátásban meghatározó szerepet töltenek be és rendszerszintű, intézményesített működést biztosítanak minden településtípus esetében, a törvényi előírásokkal összhangban;
- A mindenkori kisebbségpolitika helyi szintű alkalmazása hatást gyakorol a könyvtári nemzetiségi ellátásra, a nemzetiségi önkormányzatokkal való együttműködésre.

III.2 Gazdasági tényezők

- Borsod-Abaúj-Zemplén megye az ország egyik hátrányos helyzetű térsége, ahol a kedvezményezett települések aránya 61,73%.
- A könyvtárak kötelező és vállalt feladatainak teljesítése nagymértékben függ a gazdasági helyzettől;
- A könyvtár működéséhez, a szolgáltatások és a gyűjtemény finanszírozásához jelenleg a források több csatornán, változó mértékben állnak rendelkezésre. A forrásoknak csak egy részét garantálja jogszabály, más részét a fenntartó gazdasági helyzete, valamint egyéb rendelkezésre álló, főként pályázati források határozzák meg;
- A különböző dokumentumok és adathordozók ára befolyásolja az állománygyarapítást és szolgáltatást;
- A költségvetésben biztosított keret változatlan, csak a működési költségeket fedezi, szakmai innovációra, szolgáltatásfejlesztésre csak a változó mértékű pályázati források nyújthatnak fedezetet;

- A lakosság munkacső-piaci versenyképességének növelése megköveteli a szolgáltatások bővítését (tanfolyamok, IT mentorok), gazdasági helyzete azonban nem teszi lehetővé ezek piaci alapon történő finanszírozását.

III.3 Társadalmi tényezők

- Az élethosszig tartó tanulás, az átképzés és távoktatás elterjedése hatással van a könyvtárak tevékenységére;
- A helyi társadalmi helyzet (munkaerőpiac változásai, előregedés, elvándorlás, népességfogyás, gazdaságilag elmaradott térség, társadalmi és kulturális sokszínűség) újabb feladatok elé állítja a könyvtárakat, erősíti azok szociális funkcióját;
- A művelődési szokások sokszínűsége, a kulturális értékrend polarizálódása, az olvasási szokások megváltozása folyamatos kihívások elé állítja a könyvtárakat;
- Hangsúlyeltolódás tapasztalható az információszerzés terén; folyamatosan változnak az információszerzési szokások és technológiák;
- A könyvtárak szerepe a közösségek építésében, a közösségek és a társadalom közötti párbeszédben megkerülhetetlen;
- A hagyományos és digitális írástudás, műveltség fejlesztésében, az olvasás és a tanulni tanulás nem formális és informális eszközökkel való támogatásában a könyvtárak szerepe nélkülözhetetlen;
- A globalizáció folyamatában kiemelt szerepe van kulturális örökségünk, nemzeti értékeink megőrzésének, hagyományaink ápolásának, az anyanyelv identitásőrző szerepének, a kultúra megtartó erejének.

III.4 Technológiai tényezők

- Az információs-kommunikációs technológia fejlődése, a tartalomipar megerősödése megköveteli a könyvtárak szerepének változását, folyamatos korszerűsítést;
- A digitális technika terjedése lehetővé teszi a kulturális értékekhez történő szélesebb körű hozzáférést és az információk akadálymentes elérését;
- A technológiai fejlődés következtében átalakul a kulturális javak létrehozásának, rögzítésének, megőrzésének és hozzáférésének gyakorlata;
- Az ismeretekhez való hozzáférésben a könyvtárak korábbi kizárólagos szerepe mellett megjelenő lehetőségek technológiai lépéselőnye negatív hatást gyakorol a könyvtári szolgáltatásokra;
- A könyvtáraknak lépést kell tartaniuk az IKT gyors fejlődésével, amely a szakmai ismeretek és eszközök folyamatos megújítását igényli, ezzel fokozva az innovációra való készséget.

III.5 Jogi környezet

- A Megyei és Városi Könyvtár működését hatályos törvények, rendeletek szabályozzák;
- A jogszabályi változások határozták meg a korábbi megyei könyvtáraknak a megyei jogú városokhoz való csatolását, és ezzel együtt a városi könyvtárakkal történő összevonását;
- Az 1997. évi CXL. tv. többször módosult az elmúlt időszakban, változásai során új feladatok (KSZR), elvárások (minőségirányítás) és alapelvek fogalmazódtak meg;
- A feladatellátást további végrehajtási rendeletek határozzák meg, mint a KSZR rendelet, a nyilvános könyvtárak jegyzékének vezetéséről szóló rendelet, az ODR rendelet stb;

- A széleskörű szakmai jogszabályok mellett a könyvtár működését a könyvtárosokra, mint munkavállalókra vonatkozó törvények (Kjt., Mt.) és rendeletek is befolyásolják.
- A hivatalos jogi környezet mellett a könyvtárak működését befolyásolják azok az írott és íratlan erkölcsi elvárások és normák, amelyeket a szakmai konszenzus a közös történelmi tapasztalat alapján hív életre (etikai kódex, viselkedési normák).

IV. Helyzetelemzés/Swot analízis

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Önálló gazdálkodás • Városi lefedettség, jó megközelíthetőség • Nyitvatartási idő • Hazai és nemzetközi partnerkapcsolatok • Szakmai együttműködés a megye könyvtáraival • Vezetői elkötelezettség az állandó fejlesztés mellett, innovatív szemlélet • Minőségi szemlélet • Rövid és hosszú távú tervezés • Pályázati aktivitás • Jól képzett, tapasztalt, mobilizálható munkatársak • Külső és belső kommunikáció • Tudatosan fejlesztett, feltárt dokumentumállomány • Helyismereti gyűjtemény • Különgyűjtemények: képzőművészeti, zenei, muzeális, idegen nyelvi • Gyermekkönyvtár - családbarát, gyermekközpontú szolgáltatások és környezet • Digitális könyvtár • Sokoldalú elérhetőség • Konstruktív kapcsolat a helyi közösségekkel, civil szervezetekkel, oktatási és kulturális intézményekkel • Egységes IKR, központi adatbázis • Az intézményhálózaton belüli gördülékeny dokumentumcsere • Sokszínű, széleskörű, versenyképes, egységes szolgáltatások • Használói kedvezmények 	<ul style="list-style-type: none"> • A központ teljes belső akadálymentességének és egyes fiókkönyvtárak akadálymentességének hiánya • Korszerűtlen belső logisztikai eszközök • Amortizálódott eszközök, csak helyenként új bútorok • Teljesítménymérés részleges hiánya • A teljes körű elektronikus feltártság hiánya • Állományvédelem hiányosságai • Amortizálódott épületek és belső terek • Kollektív szerződés hiánya • Az IKT eszközök folyamatos fejlesztésének hiánya • Ingyenes parkolóhelyek hiánya

<ul style="list-style-type: none"> • Minden korosztály igényét kielégítő, gazdag programkínálat • Olvasásnépszerűsítés • MOKKA/ODR rekordfeltöltés, jelenlét az országos lelőhely adatbázisokban • Könyvtárközi kölcsönzés • Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működése • Szakmai képzések, továbbképzések, konferenciák • Folyamatos használóképzés • PR – szóróanyagok, akciók, naponta frissülő honlap, elektronikus hírlevél • eMagyarország Pontok • Erősödő intézményi szintű csapat szellem • A munka- és folyamatszervezés intézményi szintű koordinálása • Teljes körű szabályozottság • Minőségirányítás, minőségpolitika erősödése a szakmai irányításban (Minősített Könyvtár cím) • Magas színvonalú OKJ-s segédkönyvtáros képzés 	
<p>Lehetőségek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pályázatok • ODR-tagság • Szakmai és egyéb együttműködések • Szolgáltatói szerepvállalás kiterjedése az egész megyére: „teljes” KSZR • a Minősített Könyvtár cím megtartása • Az IKT gyors fejlődése • E-szolgáltatások bővülő köre • Az információs műveltség térnyerése • Erősödő média • Szociális funkciók iránti igény erősödése • Növekvő igény a közösségi terekre • Képzések, konferenciák • Szakmai kiadványok • Önkéntes/közösségi munka • Partnerségi viszony, kulturális, civil, egyházi nemzetiségi szervezetekkel, intézményekkel 	<p>Veszélyek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Költségvetési forráshiány • Szponzorálás, meccenatúra bizonytalansága • A megye-társadalmi és gazdasági hátránya • Pályázati lehetőségek kiszámíthatatlansága • Törvényi szabályozás kedvezőtlen változása • Foglalkoztatási bizonytalanság • Csökkenő lakosság szám • A tudás, a műveltség társadalmi presztízisének romlása • Növekvő dokumentumárak • A szakma társadalmi presztízisének romlása • Az állami támogatás felosztásakor érvényesülő ágazati érdekérvényesítés • Konkurens szolgáltatások elszívó creje (Internet, digitális világ, média)

<ul style="list-style-type: none"> • Közösségi csatornák használata • Hátrányos helyzetűek felzárkóztatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Növekvő szolgáltatási, beszállítói árak
--	---

V. Jövőkép

Könyvtárunk a régió legnagyobb nyilvános közkönyvtára, modern infrastruktúrával, a legkorszerűbb technológiai felszereltséggel, az otthon és a munkahely mellett „harmadik hely”-ként szolgálja közönségét. Meghatározó és nélkülözhetetlen intézményként a társadalom valamennyi rétege számára időbeli és térbeli korlátozás nélkül egyenlő esélyű hozzáférést biztosít szolgáltatásaihoz. Értékteremtő és értékközvetítő szerepével hozzájárul a kulturált, minőségi élethez.

VI. Küldetésnyilatkozat

A II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár, mint városi, megyei, regionális és országos feladatokat is ellátó könyvtár küldetésének tartja, hogy a megyeszékhelyen, és a megyében élők számára olyan összehangolt, egységes és sokrétű nyilvános könyvtári és információs szolgáltatásokat nyújtson, amelyek:

- biztosítják az egyetemes, nemzeti, nemzetiségi és helyi kultúra, a keresztény értékek írott, audiovizuális és elektronikus formáinak a közvetítését, közkinccsé tételét és elérhetőségét az intézményeiben, valamint a világhálón keresztül földrajzi és időhatárok nélkül;
- hozzájárulnak a kulturális, oktatási, nevelési tevékenységek, az egész életen át tartó tanulás, a szórakozási igények tartalmas megvalósításához, a szabadidő hasznos eltöltéséhez;
- színvonalas irodalmi rendezvényekkel, hagyományos könyves ünnepekkel, programokkal terjesztik, népszerűsítik az olvasást, a könyvet és kulturális értékeinket;
- a demokrácia elveit szem előtt tartva lehetővé teszik a dokumentumokhoz, információkhoz, könyvtári szolgáltatásokhoz, a teljes könyvtári rendszerhez való hozzáférést;
- előmozdítják az olvasáskultúra, az írni-, olvasni tudás, a hagyományos, elektronikus, információs és digitális írástudás egyidejű terjesztését;
- megalapozzák a területi könyvtári szolgáltatások nyújtását, a könyvtárszakmai összefogást, a könyvtárosok továbbképzését, erősítik a könyvtárak jelentőségét és társadalmi megítélését;
- kiemelten segítik a helytörténeti és tudományos kutatások megvalósulását, eredményeinek terjesztését, különösen a helyi köz- és felsőoktatás ilyen irányú törekvéseit;
- segítik az állampolgári jogok gyakorlását, növelik a területi, társadalmi, szociális vagy egészségügyi okokból hátrányos helyzetbe került használók esélyegyenlőségét;
- támogatják a helyi gazdasági, természeti, történelmi, társadalmi és kulturális értékek kutatását, terjesztik, népszerűsítik és megőrzik azok eredményeit;
- erősítik a megyei és városi kötődést, a lokálpatriotizmust, az identitástudat megőrzését, közönségkapcsolataikkal hozzájárulnak közösségi színterek építéséhez, növelik a megye és a város versenyképességét, értelmiségmegtartó erejét;
- ösztönzik az itt élő nemzetiségek kultúrájának, közte az anyanyelvi kultúrájának az ápolását;
- hozzájárulnak a megyei és városi tudásvagyon gondozásához, megőrzéséhez.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye és Miskolc megye jogú város lakosságának könyvtári és információs szolgálata mellett ellátja a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerben és az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerben betöltött szerepét és feladatait. Honlapja határok nélküli online szolgáltatásokat nyújt és tartalmakat kínál távhasználói számára a világhálón keresztül. Nyilvános közkönyvtárként feladatait a törvényi előírásokkal, a fenntartó és a szolgált közönség elvárásaival összhangban látja el.

VII. Alapvető célok és kulcsfontosságú beavatkozási területek

1. cél

Legfontosabb célunk, hogy bárki számára hozzáférhetővé tegyük az információt, függetlenül annak hordozójától, kiemelten kezelve a helyi kulturális értékek megőrzését, megismertetését.

Kulcsfontosságú beavatkozási területek

- A gyűjtemény fejlesztésénél figyelembe vesszük az olvasói igényeket, és ezáltal törekszünk arra, hogy az állomány kihasználtsága, forgási sebessége javuljon.
- A ciklus végére, legkésőbb 2020-ig megvalósítjuk a teljes gyűjtemény retrospektív feldolgozását, mely hozzájárulhat az ODR szolgáltatás további fejlődéséhez, a helyi igények szélesebb körű kiszolgálásához.
- Az országos digitalizálási stratégiához igazodva bővítjük digitalizálási tevékenységünk körét, részben a használói igények kielégítésére (IKR scan modul kihasználásával), részben digitalizálási terv alapján nemcsak a nyomtatott, hanem a képi és hangdokumentumok esetében is.
- A digitalizálási tevékenységben kiemelt szerepet kapnak a helyismereti dokumentumok, az azok hozzáférhetővé tételéhez, megosztásához, hosszú távú, technológiakövető őrzéséhez kapcsolódó feladatok.
- A katalógusrekordok és a digitalizált tartalmak összekapcsolását a digitalizálási folyamattal párhuzamosan végezzük.
- A katalógus rekordjait folyamatosan gondozzuk, a lehetséges adatgazdagítási tevékenységeket kiemelten kezeljük.
- Rekordfeltöltéseink a MOKKA adatbázisába folyamatosan teljesülnek.
- A digitális tartalmak (e-könyv állomány, adatbázisok) bővítése, a hozzá kapcsolódó szolgáltatási lehetőségek kialakítása és állandó népszerűsítése feladataink fontos része.

2. cél

A technológiai fejlesztéssel bővíteni kívánjuk a 24 órás szolgáltatások lehetőségét. A fizikai akadálymentesítéssel, külső és belső korszerűsítéssel az intézményhálózat minden tagkönyvtárában akadálymentes igénybe vételt, a könyvtárhasználathoz kulturált környezetet szeretnénk biztosítani.

Kulcsfontosságú beavatkozási területek

- Központi épület külső és belső felújítása, szolgáltató terek átalakítása, energiahatékonysági fejlesztések megvalósítása, részleges ütemezéssel, fenntartói támogatással.
- Tagkönyvtárak korszerűsítése (épületgépészet, akadálymentesítés, energiatakarékosság), külső és belső felújítása, TOP-os pályázat és fenntartói támogatás igénybevételével (Petőfi Sándor Könyvtár, József Attila Könyvtár).
- Korszerűsítéssel felhasználóbarát környezet kialakítása a látogatók, és kellemes munkahely biztosítása a munkatársak számára.
- Állományvédelmi eszközök beszerzése a tagkönyvtárakban, az RFID rendszer kiterjesztése, bővítése, a központi könyvtárban újabb önkiszolgáló terminálok beállítása a célunk, a szolgáltatások korszerűsítése érdekében.
- A központi könyvtárban egy bibliobox üzembeállítása a nyitvatartási idő „kiterjesztésére”.
- Fizikai akadálymentesítés megvalósítása lehetőleg minden tagkönyvtárban.
- A cél megvalósításhoz pályázati forrásból tervezzük a teljes szerverpark cseréjét, IKT eszközpark megújítását, optikai hálózat beüzemelését a biztonságos hálózati működés megvalósítása érdekében.
- Az elektronikus tartalmak folyamatos bővítését, frissítését valósítjuk meg a megújult honlapon és a megyei portálon.
- A technikai eszközpark folyamatos bővítése, fejlesztése, új típusú eszközök (ebook olvasók, terminálok) beszerzése szolgálja a technológia követését.

3. cél

Könyvtárunk kiemelt feladata a tanórán kívüli oktatás, az informális és nem formális képzés segítése, a programok szervezésével az olvasás népszerűsítése, az olvasáskultúra és a digitális írástudás fejlesztése. A cél elérése érdekében az országos kezdeményezésekhez való csatlakozás mellett saját programokat is szervezünk, a helyi közösségeknek teret, helyet, megjelenést biztosítunk.

Kulcsfontosságú beavatkozási területek

- Egyéni-, iskolai- és óvodai csoportfoglalkozások keretében már kisgyermekkoról segítjük az olvasás népszerűsítését, hozzájárulunk az értő olvasás elsajátításához, fejlesztéséhez. Ennek érdekében pályázati forrásokat vonunk be a tevékenységek megvalósításához (EFOP 3.3.2).
- Kisiskolások számára a tanév befejezését követően nyári napközis és célközönség számára tematikus olvasótáborokat szervezünk, az olvasás népszerűsítésével párhuzamosan tehetségkutatókat, tehetséggondozást végzünk.
- Gyermek és felnőttek számára is szervezünk könyvtári programokat, találkozót, irodalmi-, zenei- és ismeretterjesztő előadásokat, sorozatokat, nemcsak saját vagy pályázati forrásból, hanem együttműködések keretében is (Móra-nap, Tompa-napok, Petőfi-napok stb.).
- Rendszeresen szervezünk számítógép-kezelői és internethasználati tanfolyamokat nemcsak az intézményben, hanem a megye kistérségeiben is.

- Csatlakozunk az országos kampányokhoz, olvasásnépszerűsítő programokhoz, könyves ünnepekhez, kiemelt évfordulós eseményekhez (A magyar kultúra napja, Költészet napja, Miskolc város napja, Ünnepi könyvhét, 1956, nemzeti és egyházi ünnepek stb.).
- Támogatjuk az 50 év felettiek könyvtárhasználatát, melynek elérése érdekében interregionális, határokon átnyúló uniós pályázatban veszünk részt (Erasmus+).
- Hátrányos helyzetű fiatalok és felnőttek számára könyvtári programokat, ismeretszerzési lehetőséget nyújtó képzéseket szervezünk pályázati lehetőségek igénybe vételével (EFOP 3.7.3) és önerőből.
- Korszerű, közösségi térként is széleskörű lehetőséget biztosító könyvtárbusszal valósítjuk meg a megye legkisebb településein a képzést, az olvasás népszerűsítését (felhasználóképzés, ismeretterjesztés, KönyvtárMozi).

4. cél

A földrajzi hátrányok leküzdése, a város teljes területén a könyvtári szolgáltatások biztosítása a lakóhelyhez legközelebbi igénybevétellel.

Kulcsfontosságú beavatkozási területek

- A város teljes területi lefedettségén belül a kieső peremkerületek ellátásának biztosítása könyvtárbuszos szolgáltatással és külső intézményekbe történő letétek kihelyezésével valósul meg, a helyi területi adottságokkal, lehetőségekkel összhangban.
- A külső területeken meg kell keresni azokat a pontokat, ahol legjobban biztosított a könyvtárbusz „megállója” vagy a letétek kihelyezése, a szolgáltatások biztosítása számára.
- A kieső peremkerületek lakóinak, potenciális könyvtárhasználóinak megszólítása folyamatos feladatunk.
- Az egységes távszolgáltatást, a gépek távoli karbantartásának, biztonságos üzemeltetésének folyamatos rendelkezésre állását informatikus munkatársaink és külső szolgáltatók (Mongúz-Corvina, Miskolc Holding Zrt.) közreműködésével valósítjuk meg.

5. cél

Könyvtárunk állami feladatának teljesítése érdekében Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszert működtet együttműködő partnerkönyvtárakkal. Célunk az, hogy a megye minden településén biztosított legyen a könyvtári szolgáltatás valamely módja. A könyvtárbuszok működtetésével, a szolgáltatóhelyek kialakításával, korszerűsítésével segítjük a társadalmi hátrányokkal küzdő csoportok kulturális integrációját, a földrajzi korlátok leküzdését, a tanulást, az önművelést.

Kulcsfontosságú beavatkozási területek

- A cél elérése érdekében folyamatos dokumentumellátást valósítunk meg a gyarapítási tevékenység koordinálásával, valamint a könyvtárközi kölcsönzés biztosításával, egyre szélesedő megyei kiterjesztésével.

- A kistelepüléseken kiemelt feladatunk a könyvtárfejlesztések megvalósítása, technikai eszközök megújítása, az eszközbeszerzés koordinálása az igények, előzetes felmérések figyelembe vételével.
- A kistelepülési könyvtárak állományának gondozása, azok elektronikus katalógusban való megjelenítése munkánk folyamatos része.
- Az elektronikus kölcsönzés folyamatos bevezetésével, kiterjesztésével szolgáltatási kínálatunk bővül és korszerűbbé válik a szolgáltató helyeinken.
- Új könyvtárbusz beszerzésével, uniós pályázati források támogatásával (EFOP 4.1.8) a kistelepüléseken bővítjük a közösségi programok körét, növeljük az elektronikus szolgáltatások igénybevételeinek lehetőségét.
- Olvasásnépszerűsítő programok, gyermek és felnőtt foglalkozások, tehetségkutató és –gondozó olvasótáborok szervezésével, delegálásával a kistelepüléseken elérhetővé tesszük a kulturális alapellátás részeként a könyvtári programokat, erősítjük a kulturális identitást.
- A ciklus végére (2020-ig) célunk, hogy a megye teljes területére kiterjedjen a kistelepüléseken a szolgáltatóhelyek bevonása az állami támogatás által kínált lehetőségekbe, a KSZR keretén belül. A teljes megyei lefedettség esztében még további 15 település csatlakozhat ellátórendszerünkhöz, amelynek a maximális mennyisége összesen 333 kistelepülés kiszolgálását jelentheti.
- Szakmai, módszertani segítséget nyújtunk alapidokumentumok, könyvtári témájú pályázatok elkészítéséhez, a minőségbiztosítási tevékenységek működtetéséhez a megye nyilvános könyvtárai körében.

6. cél

Könyvtárunk arra törekszik, hogy széleskörű kapcsolatokat építsen és ápoljon a társintézményekkel, civil szervezetekkel, oktatási intézményekkel, a médiával. A kölcsönös előnyökön alapuló kapcsolatokkal, programokkal kívánjuk elérni a könyvtár gyűjteményének és szolgáltatásainak népszerűsítését.

Kulcsfontosságú beavatkozási területek

- Együttműködő partnerekkel (civil és egyházi szervezetekkel) programokat szervezünk a helyi alkotók, kortárs műhelyek bemutatására.
- Saját programokkal kapcsolódunk a város vagy valamely városrész, intézmény egy-egy kiemelkedő eseményéhez (város és városrészi napok, Péter-Pál nap, Tompa-, Petőfi-, Móra- és Kaffka-napok, Múzeumok éjszakája, CincFest stb.).
- A közoktatási intézmények tanulói számára biztosítjuk az iskolai közösségi szolgálatot, mely nagymértékben járul hozzá a könyvtár és a szolgáltatások megismertetéséhez.
- A felsőoktatási intézményekkel együttműködési programok keretében közös projekteket szervezünk, kiemelt évfordulókhoz kapcsolódunk (Lévay Emlékév).
- A helyi médiával folyamatos kapcsolatot tartunk, rendszeresen tájékoztatjuk programjainkról, rendezvényeinkről. A nagyobb eseményekről sajtótájékoztatót tartunk, sajtóanyagokat állítunk össze, sajtómegjelenéshez „cikkek” küldünk.
- A határon belüli és határon túli (Kassa, Csíkszereda, Székelyudvarhely) könyvtárakkal jó kapcsolatot tartunk fenn, közös projektekből, pályázatokban

és kampányokban veszünk részt (vándorgyűlés, könyvtáros találkozók szervezése, OKN, InternetFiesta stb.)

- A partnerkapcsolati hálót folyamatosan karbantartjuk.

7. cél

Minőségirányítási rendszer fenntartásával törekszünk arra, hogy a könyvtárhasználatért, a könyvtárhasználókért folytatott „versenyben” szolgáltatásainkkal minél jobb eredményt érjünk el. Ennek érdekében használóink, és potenciális látogatóink igényeit, elvárásait időről időre elégedettségméréssel, igényvizsgálattal térképezzük fel.

Kulcsfontosságú beavatkozási területek

- A Minőségirányítási Tanács munkájára alapozva a kialakított minőségirányítási rendszert folyamatosan működtetjük, a Minőségi kézikönyvben leírtakat alkalmazzuk, kiemelt hangsúlyt fektetünk a PDCA alkalmazására, a folyamatok ellenőrzésére.
- Évente kérdőíves használói elégedettségmérést, illetve igényfelmérést végzünk, azokat elemezzük, értékeljük, munkánkba, tevékenységeinkbe beépítjük.
- Az elégedettségmérést egyéb partnereink körére is kiterjesztjük.
- A szervezeti kultúra fejlesztése érdekében évente dolgozói elégedettségmérést készítünk, a közösségépítéshez kapcsolódó belső programokat szervezünk (tréning, találkozók, munkaértekezletek, ünnepek).
- Kiemelt figyelmet fordítunk a munkatársak belső és külső képzésére, továbbképzésére, az önképzés erősítésére (ösztönözzük a tanfolyamokon, szakmai napokon, konferenciákon való részvételt).
- A minőségi szolgáltatások megvalósításához és folyamatos szinten tartásához nélkülözhetetlen emberi erőforrás fejlesztéséhez elkészítjük az intézmény HR stratégiáját, kialakítjuk a belső értékelések rendjét, a motiváció rendszerét.

Miskolc, 2017. május 2.

.....

Dr. Prokai Margit
igazgató

Záradék:

A Stratégiai terv Miskolc Megyei Jogú Város Köznevelési, Kulturális, Turisztikai, Ifjúsági és Sport Bizottság jóváhagyásával 2017. napján lép hatályba, mellyel egyidejűleg a 2014-ben készült „Stratégiai terv 2014-2020” hatályát veszti.

Miskolc Megyei Jogú Város Köznevelési, Kulturális, Turisztikai, Ifjúsági és Sport Bizottsága a Stratégiai tervet ahatározatával hagyta jóvá.

Miskolc, 2017.

.....

Dr. Kriza Ákos
polgármester

